

CRÒNICA D'UNA TUTORIA PSICO-BIOQUÍMICA

Comença el curs, setembre 2005, primer de medicina, normalment entren quasi tres-cents alumnes nous, però a la nostra assignatura de bioquímica en tenim quasi quatre-cents...¿quants en tindrem aquest any? ¿quants repetidors? ¿quantes vegades repetidors?. És una assignatura difícil, la bioquímica, pels nois i noies que volen ser metges, per ells no és “medicina” de veritat; l’anomenen simplement “Química”, cosa que als professors de l’assignatura no ens agrada gens, doncs sentim que perdem la identitat.

Finalment aquest curs, tenim 450 matriculats...ens posem les mans al cap...Decidim canviar una mica la manera d’avaluar, permetent que els dos exàmens parcials alliberin matèria si els aproven i també que puguin presentar-s’hi separatament, és a dir, encara que en tinguin un de suspès, poden presentar-se a l’altre i si encara suspenen, poden presentar-se a un examen final de tota l’assignatura al mes de juny i encara una altre a setembre. No estem massa segurs de si notarem algun canvi.

Passa un semestre. A principis de març, un company de departament amb qui compartim de fa temps les ganes d’ajudar als alumnes amb més dificultats, em diu: “Et vindrà a veure una noia que és repetidora per quarta vegada. Li costa molt però té molta voluntat. Jo l’he estat tutoritzant durant el primer quadrimestre. -(en que ell és el responsable de l’assignatura)-. Té moltes ganes d’aprovar però li fallen molt els conceptes bàsics. Ha suspès el primer parcial. A veure que pots fer?”. El dia 14 de març em ve a veure la Tania. És una noia tímida, amb uns ulls molt blaus i ingenus, una mica cohibida per estar al despatx de “la profe”. Li dic: “Explica’m la teva situació”. La Tania es posa seriosa i mirant a terra diu: “No sé que em passa amb la bioquímica. És el quart any que la faig, estudio molt, és el que estudio més, faig els problemes, faig els exàmens... però no aconseguixo mai arribar a la nota mínima...he d’aprovar aquest curs... no sé com fer-ho”. Penso: “He sentit tantes vegades les mateixes frases!, però és clar que ella és la primera vegada que m’ho diu, i ho he de respectar”. Li dic: “Ens veurem cada 15 dies i parlarem de bioquímica, i si no ens podem veure mantindrem el contacte a través del correu electrònic. Però primer haurem de diagnosticar el problema. ¿quins creus que són els teus punts més febles?”. Es queda parada, i al cap d’uns moments diu amb una mica de vacil·lació: “La part del segon semestre... les preguntes curtes ...però també la part del test...les preguntes són tan concretes!”. Li suggereixo que del tema que porta pitjor, tracti de redactar 2 preguntes curtes. Li recomano dos llibres a més d’estudiar amb els seus apunts, tot dient-li que a vegades veure una cosa escrita i explicada de varies maneres ajuda a entendre-la. A partir d’aquell 14 de març, complim el que havíem quedat, i cada quinze dies “parlem de bioquímica” ja sigui en viu al meu despatx, o per correu electrònic. Les primeres preguntes que m’envia no s’entenen gens: “Déu meu! Aquesta noia té unes mancances bàsiques molt importants! És clar que suspèn! No sé pas com podré ajudar-la si partim d’uns nivells tan baixos!. Però ella ho ha intentat, les ha fet i hi ha estat pensant...No ens hem de desanimar”. Li demano que passi les preguntes a alguna amiga seva. En la segona trobada, fem un estudi crític de les preguntes que ha posat, i s’adona que són enrevessades i ambigües, penso que hem fet un petit pas. Li proposo que respongui les preguntes

del darrer examen que ha suspès, que ho faci tranquil·lament a casa, i sense mirar els apunts. Encara no sé ben bé si això serà d’utilitat. Ens anem trobant o comunicant religiosament cada quinze dies. Tinc la impressió de que les coses no funcionen. Té mancances de conceptes molt bàsics i sento que és molt difícil que es posi al dia. No obstant, ni ella ni jo ens desanitem, seguim veient-nos i fent exercicis, curts, llargs, exàmens d’anys anteriors. Li proposo utilitzar un llibre bastant antic però molt ben dissenyat per l’autoaprenentatge. Tinc profunds dubtes de que avancem; interiorment sento que he de trobar algun desllorigador, que la seva constància s’ho mereix. Recordo com m’agrada quan algun alumne, davant d’un tema que no comprenia, després de treballar-lo des de varies perspectives, de cop exclama: “Ara ho entenc! És clar!”, voldria que la Tania arribés a dir el mateix. El que li vull transmetre és que després de fer l’assignatura durant quatre anys, i de tot el que ha treballat, segur que sap coses. Un dia, portem ja més de dos mesos de seguiment, estem a mitjans del segon semestre, s’acosta un exàmen-control, li poso una pregunta curta. Observo que es queda “clavada”, amb cara de pànic, com si es quedés en blanc. Se m’acut fer una mica de teatre i li dic: “Vaig a representar amb una mica d’exageració el que em sembla que estàs pensant i tu em dius si m’equivoco: Estàs mirant la pregunta i el teu cap diu, no sé de que va, no recordo res, sé que ho he estudiat però no m’ha quedat, em sona però no sé de que, no sé, no sé..”. Ella em mira i somriu, i diu que sí, que tinc raó. Al cap d’uns moments, pot contestar una bona part de la pregunta que jo li havia fet. Vaig pensar que aquell era el desllorigador, li vaig dir que davant de cada examen, pensés que d’allò segur que en sabia alguna cosa i que podria respondre-ho encara que no fos el cent per cent.

S’acosta una prova-control de la part del temari que dono jo. La Tania es presenta i treu una bona nota. Ens animem molt totes dues. Ella em diu: “He de treure un notable del segon parcial per poder fer mitja amb el 4.3 que he tret del primer parcial”. Jo penso dintre meu que no ho veig possible de cap manera. Arriba el segon examen parcial, i resulta un fracàs. Treu un 4.6, tant el meu company com jo ens mirem l’examen del dret i del revés, però finalment ens rendim a l’evidència i hem de reconèixer que no es pot aprovar. La Tania ve a revisar l’examen, s’adona dels errors comesos, agraeix tot l’ajut i es prepara per presentar-se al cap de dues setmanes a l’examen final de juny, on hi entra tota l’assignatura. Jo em sento descoratjada i penso que no se’n sortirà, però que encara ens quedarà la convocatòria de setembre. Malgrat el desànim, les dues vegades que ens veiem abans de l’examen final a més de aclarir-li els dubtes concrets que em ve a preguntar, segueixo amb el missatge de que davant de l’examen tingui una actitud de “Segur que ho sé”. Arriba l’examen final de juny, i la Tania aprova amb nota sobrada! Ho celebro de debò.

Terrassa, 14 de gener de 2007

Pepi Sabriá

**Professora Titular de Bioquímica. Facultat de Medicina
Universitat Autònoma de Barcelona**